

Vankilasta kotiin vai kavereille

Minttu Rautio
Erityisohjaaja
Ylitornion vankila

Tulovaiheen havainnot :

- Vangeilla on huonot taidot hoitaa talouttaan
- Kela saattaa katkaista tulot vankeuden alussa
- Ei taitoja sähköisenasiointin saralla
- Henkilöllisyystodistus on hukunut
- Ei ole verkkopankkitunnuksia
- Päihdeongelma?
- Mielenterveysongelma? Molemmat?
- Asumisen taidot ovat puutteelliset
- Otetaan asiat puheeksi, aloitetaan motivointi
- Asuminen puheeksi- lomake

Suunnitelmallista päihdetyötä vankiloissa on tehty kohta 20 vuotta

Mukaan on tullut myös erilaisia vaikuttavuusohjelmia ja projekteja

Polku rikoksettomaan elämään

1. Yhdyskuntaseuraamustoimistolla tai arviointikeskuksessa laaditaan rangaistusajansuunnitelma eli RANSU

2. Vanki sijoitetaan siihen vankilaan missä ransua voidaan lähteä työstämään

1. Päihdekeskustelut
2. Asumisen taidot
3. Vapautumisen valmistelut

Pohjoisen vankiloiden ohjelmia

- **Pelsolla ja Kestilässä** on käytössä VKM (viisi keskustelua muutoksesta)

Kalterit Taakse - ryhmäkurssi

KT on päihdeongelmallisille rise asiakkaille suunnattu ohjelma, joka perustuu kognitiivis- behavioraaliseen teoriaan. Ohjelmassa keskitytään päihde- ja rikolliskierrettä ylläpitävien ajattelu- ja toimintamallien muuttamiseen.

Move , Uusisuunta, Suuttumuksenhallinta (Suha) ja antiriippuvuusryhmät.

Oulun vankila on tutkintavankila ja siellä käytössä VKM

Sukevalla VKM, Kalterit Taakse ja Suha

Sukevalla myös yhteisökuntoutusta päihdekuntoutusosastolla.

Ylitorniolla VKM, Move , Uusisuunta, Moke ja Suha

Kaikissa vankiloissa lisäksi yksilökeskusteluja ja päihdetestaus. Moke taitaa myös olla kaikissa laitoksissa. Useissa laitoksissa on lisäksi koulutettu henkilökuntaa kognitiivisen päihdeterapian oppeihin.

- Asumisen taitoja tukevia kursseja on jossain muodossa kaikissa lähivankiloissa :
- Talouden suunnittelu
- Sähköinen asiointi ja virastoasiointi, **esim. asunto hakemusten teko**
- Ajanhallinnan suunnittelua
- Siivous, kodinhuolto ja pyykinhuolto
- Ruuanlaitto

Avovankiloissa vankien tulee itse laittaa ruokaa ja pestä pyykkinsä

Esimerkki: Matti 38v

- Tuomiot seksuaalirikos ja liikennejuopumus, 3 vuotta ja 4 kuukautta vankeutta, asunnoton
- Ransun tavoitteet:
 1. Rikollisesta käytöksestä luopuminen
 2. Päihdehaittojen väheneminen
 3. Vapautumisen valmistelu

1. Stop ohjelma Riihimäen vankilassa 8 kk
2. VKM Ylitorniolla, aiheena päihteet
3. Asumistaito kurssi / sähköisen asioinnin kurssi
4. Päihdekeskustelut sairaanhoitajan kanssa
5. Koevapauden valmistelut erityisohjaajan kanssa, tukiverkoston kerääminen.
Asunnon etsiminen, asumisen tukipalvelut
Huonekalut, astiat??

Valvotunkoevapauden sisällön pohjana Ransu:

- suunnitellaan verkostotyönä omaisten, kotikunnan viranomaisten kanssa yhdessä.

1. Kuntouttava työtoiminta
2. Käynnit kotikunnan päihdetyöntekijän luona aluksi 2/ kk
3. Tapaamiset mielenterveystoimistossa
4. Tapaamiset rikosseuraamustyöntekijän luona, ohjelmana Uusisuunta
5. Kotikunnan asumisentuen henkilön tuki

Tukipartion ja vankilan yhdyshenkilön tapaamiset

Haasteita Ouluun vapautuvilla:

- Asunto löytyy nykyisin kohtuu hyvin mutta voi olla kallis
- Saadaanko varattua aikaa mtt? Jonot
- Pääseekö asiakas a-klinikalle? Jonot
- Tuetun asumisentuki palvelut kotikunnassa ?
- Jos huono historia niin tarjolla Kenttätien asunnot
 - vangit sanoo että siellä asuminen ei tue päihteettömyyttä ?

Lopuksi

Vankilassa pyritään käynnistämään vangissa muutostyöskentely ohjelmatyön avulla, lisäksi tukena raitis arki vankilassa, päihdetestaus, säännöllinen ruokailu ja lepo yhdistettynä mielekkääseen työtoimintaan tai opiskeluun.

Valvotun koevapauden ja kotikunnan verkoston avulla samaa elämäntyyliä yritetään siirtää vangeille kotiin.

Ohjelmista yms. lisäkysymyksiä voi lähettää
minttu.rautio@om.fi